

22000A1116(01)

16.11.2000.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 289/31

KONVENCIJA O ZAŠTITI RAJNE

VLADE

SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE,
FRANCUSKE REPUBLIKE,
VELIKOG VOJVODSTVA LUKSEMBURG,
KRALJEVINE NIZOZEMSKJE,
ŠVICARSKJE KONFEDERACIJE,

i EUROPSKA ZAJEDNICA,

ŽELEĆI raditi na održivom razvoju ekosustava Rajne na temelju sveobuhvatnoga pristupa, uzimajući u obzir prirodno bogatstvo rijeke, njezinih obala i aluvijalnih područja,

U ŽELJI za intenziviranjem međusobne suradnje na očuvanju i unapređenju ekosustava Rajne,

POZIVAJUĆI SE na Konvenciju od 17. ožujka 1992. o zaštiti i iskorištavanju prekograničnih vodotokova i međunarodnih jezera i Konvenciju od 22. rujna 1992. o zaštiti morskoga okoliša u sjeveroistočnom Atlantiku,

UZIMAJUĆI U OBZIR posao koji je obavljen u okviru Sporazuma od 29. travnja 1963. o Međunarodnoj komisiji za zaštitu Rajne od onečišćenja i Dopunskoga sporazuma od 3. prosinca 1976.,

SMATRAJUĆI da je nužno uložiti napore za daljnje unapređenje kakvoće vode koja je postignuta na temelju Konvencije od 3. prosinca 1976. za zaštitu Rajne od kemijskoga onečišćenja i u okviru Akcijskoga programa za Rajnu od 30. rujna 1987.,

SVJESNE da je obnavljanje Rajne isto tako potrebno za očuvanje i unapređenje ekosustava Sjevernoga mora,

SVJESNE važnosti Rajne kao europskoga vodotoka i različitih načina na koji se rijeka koristi,

SPORAZUMJELE SU SE:

Članak 1.

Definicije

Za potrebe ove Konvencije:

- (a) „Rajna” znači Rajna od istjecanja iz jezera Untersee i, u Nizozemskoj, rukavci Bovenrijn, Bijlands Kanaal, Pannerdensch Kanaal, IJssel, Nederrijn, Lek, Waal, Boven-Merwede, Beneden-Merwede, Noord, Oude Maas, Nieuwe Maas i Scheur, i Nieuwe Waterweg sve do osnovne crte, kako je utvrđena u članku 5. u vezi s člankom 11. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora, jezera Ketelmeer i IJsselmeer;
- (b) „Komisija” znači Međunarodna komisija za zaštitu Rajne (ICPR).

Članak 2.

Područje primjene

Ova se Konvencija primjenjuje na:

- (a) Rajnu;
- (b) podzemne vode u interakciji s Rajnom;
- (c) vodene i kopnene ekosustave koji jesu ili bi ponovno mogli biti u interakciji s Rajnom;

- (d) slivno područje Rajne, u mjeri u kojoj njegovo onečišćenje škodljivim tvarima ima štetan učinak na Rajnu;

- (e) slivno područje Rajne, u mjeri u kojoj je od važnosti za prevenciju poplave i zaštitu uzduž Rajne.

Članak 3.

Ciljevi

Ovom Konvencijom ugovorne stranke provode sljedeće ciljeve:

1. održivi razvoj ekosustava Rajne, osobito:

- (a) održavanjem i unapređivanjem kakvoće voda Rajne, uključujući kakvoću lebdećih čestica, sedimentata i podzemne vode, posebno:
- sprečavajući, smanjujući ili maksimalno uklanjajući onečišćenja uzrokovana škodljivim tvarima i hranjivim tvarima iz točkastih izvora (npr. industrijskih i komunalnih) i raspršenih izvora (npr. iz poljoprivrede i prometa) – uključujući tvari iz podzemnih voda – i onečišćenje od brodova,
 - osiguravajući i unapređujući sigurnost postrojenja, te sprečavajući nezgode i nesreće;

- (b) zaštitom populacija organizama i raznolikosti vrsta te smanjenjem kontaminiranosti škodljivim tvarima u organizmima;
 - (c) održavanjem, unapređivanjem i obnavljanjem prirodne funkcije voda; osiguravanjem da se kod upravljanja protokom vodi računa o prirodnom protoku krutih čestica i promiče međudjelovanje između rijeke, podzemnih voda i aluvijalnih područja; očuvanjem, zaštitom i ponovnim aktiviranjem aluvijalnih područja kao prirodnih poplavnih područja;
 - (d) očuvanjem, unapređivanjem i obnavljanjem najprirodnijih mogućih staništa za divlji životinjski i biljni svijet u vodi, u koritu i na obalama rijeke te u susjednim područjima, unapređivanjem životnih uvjeta za ribe, te ponovnim uspostavljanjem njihove slobodne migracije;
 - (e) osiguravanjem upravljanja vodnim resursima na način koji je racionalan i koji poštuje okoliš;
 - (f) uzimanjem u obzir ekoloških zahtjeva prilikom provedbe tehničkih mjera za razvoj vodnih putova, npr. za zaštitu od poplava, brodarstvo i primjenu hidro-električne energije;
2. proizvodnja pitke vode od voda Rajne;
 3. unapređenje kvalitete sedimenata kako bi se izvađeni materijal mogao polagati ili rastresati bez štetnog djelovanja na okoliš;
 4. opća prevencija i zaštita od poplava, uzimajući u obzir ekološke zahtjeve;
 5. pomoć u obnovi Sjevernoga mora u vezi s drugim djelovanjima koja se poduzimaju za njegovu zaštitu.

Članak 4.

Načela

U tu svrhu, ugovorne stranke vode se sljedećim načelima:

- (a) načelo predostrožnosti;
- (b) načelo preventivnog djelovanja;
- (c) načelo ispravljanja prvenstveno na izvoru;
- (d) načelo da onečišćivač plaća;
- (e) načelo da se ne pogoršava već nastala šteta;
- (f) načelo naknade u slučaju ozbiljnih tehničkih mjera;
- (g) načelo održivoga razvoja;
- (h) primjena i razvoj posljednjih dostignuća i najboljih postupaka za zaštitu okoliša;
- (i) načelo da se onečišćenje ne prenosi iz jednoga okoliša u drugi.

Članak 5.

Obveze ugovornih stranaka

Kako bi ostvarile ciljeve predviđene u članku 3., a s obzirom na načela utvrđena u članku 4., ugovorne stranke obvezuju se:

1. intenzivirati suradnju i međusobno se obavješćivati, posebno o djelovanjima koja se na njihovom državnom području provode za zaštitu Rajne;
2. provoditi na svojem državnom području međunarodne programe mjerenja i studije ekosustava Rajne koje je dogovorila Komisija, te obavješćivati Komisiju o rezultatima;
3. provoditi analize radi utvrđivanja uzroka i stranaka odgovornih za onečišćenje;
4. pokrenuti samostalne akcije koje smatraju potrebnima na svojem području, i u svakom slučaju osigurati da
 - (a) ispuštanje otpadnih voda koje bi mogle utjecati na kakvoću vode podliježe prethodnom odobrenju ili općim pravilima kojima se utvrđuju granične vrijednosti emisija;
 - (b) se ispuštanje opasnih tvari postepeno smanjuje s ciljem potpunog ukidanja;
 - (c) se prati poštovanje odobrenja i općih pravila, kao i ispuštanja;
 - (d) se odobrenja i opća pravila u redovitim vremenskim razmacima preispituju i prilagođavaju ako to dopuštaju najnovija dostignuća ili ako je to potrebno zbog stanja prihvatnog medija;
 - (e) se rizik onečišćenja kod nezgoda ili nesreća maksimalno smanji propisima, te da se u hitnom slučaju poduzmu potrebne mjere;
 - (f) tehničke mjere koje bi mogle imati ozbiljne učinke na ekosustav podliježu prethodnom odobrenju, zajedno s potrebnim uvjetima, ili općim propisima;
5. pokrenuti na svojem području djelovanja potrebna za provedbu odluka Komisije u skladu s člankom 11.;
6. u slučaju nezgoda ili nesreća koje bi mogle ugroziti kakvoću vode Rajne ili u slučaju prijeteće poplave, odmah obavijestiti Komisiju i ugovorne stranke na koje bi to moglo imati utjecaja, u skladu s planovima za obavješćivanje i uzbunjivanje koje koordinira Komisija.

Članak 6.

Komisija

1. Za provedbu ove Konvencije, ugovorne stranke surađuju u okviru Komisije.
2. Komisija ima pravnu osobnost. Na državnom području ugovornih stranaka Komisija osobito uživa pravnu sposobnost koja se domaćim pravom dodjeljuje pravnim osobama. Predstavlja je predsjedatelj.

3. Pitanja radnoga zakonodavstva i socijalna pitanja uređuju se pravom zemlje u kojoj Komisija ima sjedište.

Članak 7.

Ustrojstvo Komisije

1. Komisija se sastoji od izaslanstava ugovornih stranaka. Svaka ugovorna stranka imenuje svoje izaslanike, a jedan od njih je voditelj izaslanstva.

2. Izaslanstva mogu koristiti usluge stručnjaka.

3. Komisijom tri godine predsjedava jedno po jedno izaslanstvo naizmjenice, redom kojim su ugovorne stranke nabrojene u preambuli. Izaslanstvo koje predsjedava Komisijom imenuje predsjedatelja. Predsjedatelj ne djeluje kao glasnogovornik svojega izaslanstva.

Ako se jedna ugovorna stranka odrekne prava na predsjedanje Komisijom, predsjedanje preuzima sljedeće ugovorna stranka.

4. Komisija izrađuje nacrt svojega poslovnika i financijskih propisa.

5. Komisija odlučuje o pitanjima međunarodnog ustrojstva, radne strukture koju smatra potrebnom i godišnjem proračunu za poslovanje.

Članak 8.

Zadaće Komisije

1. Za postizanje ciljeva utvrđenih u članku 3., Komisija izvršava sljedeće zadaće:

(a) priprema međunarodne programe mjerenja i studije ekosustava Rajne i, ako je potrebno, koristi dobivene rezultate u suradnji sa znanstvenim institucijama;

(b) predlaže pojedinačne mjere i programe mjera uključujući, prema potrebi, ekonomske instrumente i uzimajući u obzir očekivane troškove;

(c) koordinira planove za obavješćivanje i uzbunjivanje država članica za Rajnu;

(d) procjenjuje učinkovitost utvrđenih djelovanja, posebno na temelju izvješća ugovornih stranaka i rezultata programa mjerenja i studija ekosustava Rajne;

(e) obavlja ostale zadaće koje joj povjere ugovorne stranke.

2. U tu svrhu Komisija donosi odluke u skladu s člancima 10. i 11.

3. Komisija dostavlja ugovornim strankama godišnje izvješće o aktivnostima.

4. Komisija obavješćuje javnost o stanju Rajne i o rezultatima svojega rada. Može izraditi i objaviti izvješća.

Članak 9.

Plenarna zasjedanja Komisije

1. Na poziv predsjedatelja, Komisija održava jedno plenarno zasjedanje godišnje.

2. Predsjedatelj može sazvati izvanredno plenarno zasjedanje, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev najmanje dva izaslanstva.

3. Predsjedatelj predlaže dnevni red. Svako izaslanstvo ima pravo tražiti da se na dnevni red stave točke o kojima želi raspravljati.

Članak 10.

Odlučivanje Komisije

1. Odluke Komisije donose se jednoglasno.

2. Svako izaslanstvo ima jedan glas.

3. Ako su mjere koje ugovorne stranke trebaju provesti u skladu s člankom 8. stavkom 1. točkom (b) u nadležnosti Europske zajednice, neovisno o stavku 2. gore, Europska zajednica glasuje s brojem glasova koji odgovara broju država članica koje su ugovorne stranke Konvencije. Europska komisija ne glasuje u slučajevima kad glasuje njezina država članica i obrnuto.

4. Suzdržanost samo jednoga izaslanstva ne smatra se izostankom jednoglasne odluke. To ne važi za izaslanstvo Europske zajednice. Za izaslanstvo koje je odsutno smatra se da je suzdržano.

5. Poslovníkom se može utvrditi pisani postupak.

Članak 11.

Provedba odluka Komisije

1. Svoje odluke o mjerama koje se spominju u članku 8. stavku 1. točki (b) Komisija dostavlja ugovornim strankama u obliku preporuka koje se provode u skladu s nacionalnim pravom ugovornih stranaka.

2. Komisija može odrediti da te odluke:

(a) ugovorne stranke primjenjuju na temelju terminskoga plana;

(b) budu provedene koordinirano.

3. Ugovorne stranke redovito izvješćuju Komisiju o:

(a) zakonodavnim, regulatornim i drugim mjerama koje su poduzele s ciljem provedbe odredbi ove Konvencije i na temelju odluka Komisije;

(b) rezultatima mjera koje se provode u skladu s podstavkom (a);

(c) problemima koji se javljaju u provedbi mjera koje se spominju u točki (a).

4. Ako neka ugovorna stranka ne može provesti odluku Komisije, u cijelosti ili djelomično, o tome podnosi izvješće u roku koji Komisija utvrđuje za svaki slučaj posebno i navodi svoje razloge. Svako izaslanstvo može podnijeti zahtjev za savjetovanje, na koji se odgovor mora dati u roku od dva mjeseca.

Na temelju izvješća ugovornih stranaka ili savjetovanja, Komisija može odlučiti o poduzimanju mjera kojima bi se pomogla provedba odluka.

5. Komisija vodi popis svojih odluka upućenih ugovornim strankama. Ugovorne stranke taj popis godišnje nadopunjuju ažuriranim podacima o napretku postignutom u provedbi odluka Komisije, najmanje dva mjeseca prije plenarnoga zasjedanja Komisije.

Članak 12.

Tajništvo Komisije

1. Komisija ima stalno tajništvo koje obavlja zadaće koje mu povjerava Komisija, a na čelu mu je izvršni tajnik.
2. Ugovorne stranke odlučuju o sjedištu tajništva.
3. Izvršnoga tajnika imenuje Komisija.

Članak 13.

Raspodjela troškova

1. Svaka ugovorna stranka snosi troškove svojega izaslanstva u Komisiji i svoje radne strukture, a svaka ugovorna država snosi troškove studija i djelovanja koje provodi na svojem državnom području.
2. Raspodjelu troškova koji se odnose na godišnji proračun za poslovanje između ugovornih stranaka utvrđuje Komisija svojim poslovníkom i financijskim propisima.

Članak 14.

Suradnja s drugim državama, ostalim organizacijama i vanjskim stručnjacima

1. Komisija surađuje s drugim međuvladinim organizacijama kojima može uputiti preporuke.
2. Komisija može priznati kao promatrače:
 - (a) države koje imaju interes raditi s Komisijom;
 - (b) međuvladine organizacije čiji rad ima veze s Konvencijom;
 - (c) nevladine organizacije čije su djelatnosti ili područje interesa relevantni.
3. Komisija razmjenjuje informacije s nevladinim organizacijama čije su djelatnosti ili područja interesa relevantni. Komisija se osobito savjetuje s takvim organizacijama prije razmatranja odluka koje bi na njih mogle snažno utjecati te će ih o takvim odlukama obavijestiti čim su donesene.

4. Promatrači mogu dostaviti Komisiji sve informacije ili izvješća relevantna za ciljeve Konvencije. Mogu biti pozvani da sudjeluju na sastancima Komisije bez prava glasovanja.

5. Komisija može donijeti odluku da se savjetuje sa stručnjacima koji predstavljaju priznate nevladine organizacije ili sa drugim stručnjacima i pozvati ih na svoje sastanke.

6. Uvjeti za suradnju kao i za izbor te sudjelovanje promatrača utvrđuju se poslovníkom i financijskim pravilnikom.

Članak 15.

Službeni jezici

Službeni su jezici Komisije njemački, francuski i nizozemski. Detaljna rješenja utvrđuju se poslovníkom i financijskim pravilnikom.

Članak 16.

Rješavanje sporova

1. Ako između ugovornih stranaka dođe do spora u pogledu tumačenja ili primjene ove Konvencije, zainteresirane stranke do rješenja nastoje doći pregovorima ili bilo kojim oblikom rješavanja spora koji im je prihvatljiv.
2. Ako spor nije moguće riješiti na takav način, a stranke u sporu ne odluče drukčije, spor se na zahtjev jedne od njih upućuje na arbitražu u skladu s odredbama Priloga ovoj Konvenciji, koji čini njezin sastavni dio.

Članak 17.

Stupanje na snagu

Svaka će ugovorna stranka obavijestiti Vladu Švicarske Konfederacije o završetku postupaka potrebnih za stupanje ove Konvencije na snagu. Vlada Švicarske Konfederacije potvrđuje primitak tih obavijesti i o tome obavješćuje ostale ugovorne stranke. Konvencija stupa na snagu prvoga dana drugoga mjeseca nakon primitka posljednje obavijesti.

Članak 18.

Povlačenje

1. Tri godine nakon stupanja na snagu bilo koja ugovorna stranka može se u svako doba povući iz Konvencije izjavom u pisanom obliku koju upućuje Vladi Švicarske Konfederacije.
2. Povlačenje iz Konvencije stupa na snagu tek na kraju sljedeće godine.

Članak 19.

Stavljanje izvan snage i daljnja primjena važećega prava

1. Stupanjem na snagu ove Konvencije i neovisno o stavcima 2. i 3. ovog članka, stavlja se izvan snage:
 - (a) Sporazum od 29. travnja 1963. o Međunarodnoj komisiji za zaštitu Rajne od onečišćenja;

(b) Dopunski sporazum od 3. prosinca 1976. uz Sporazum od 29. travnja 1963. o Međunarodnoj komisiji za zaštitu Rajne od onečišćenja;

(c) Konvencija od 3. prosinca 1976. za zaštitu Rajne od kemijskoga onečišćenja.

2. Odluke, preporuke, granične vrijednosti i ostali dogovori doneseni na osnovi Sporazuma od 29. travnja 1963. o Međunarodnoj komisiji za zaštitu Rajne od onečišćenja, Dopunskog sporazuma od 3. prosinca 1976. i Konvencije od 3. prosinca 1976. za zaštitu Rajne od kemijskoga onečišćenja ostaju primjenjivi bez promjene njihove pravne prirode, pod uvjetom da ih Komisija izričito ne stavi izvan snage.

3. Raspodjela troškova koji se odnose na godišnji proračun za poslovanje prema definiciji iz članka 12. Sporazuma od 29. travnja 1963. o Međunarodnoj komisiji za zaštitu Rajne od onečišćenja, kako je izmijenjen Dopunskim sporazumom od 3. prosinca 1976., ostaje na snazi dok Komisija u svojem poslovniku i financijskom pravilniku ne utvrdi raspodjelu.

Članak 20.

Izvornik i polaganje

Ova Konvencija, sastavljena na nizozemskom, francuskom i njemačkom jeziku, pri čemu su sva tri teksta jednako vjerodostojna, polaže se kod Vlade Švicarske Konfederacije, koja će svakoj ugovornoj stranki dostaviti ovjerenu presliku.

Sastavljeno u Bernu 12. travnja 1999.

Za Vlade

Savezne republike Njemačke:

Kraljevine Nizozemske:

Francuske republike:

Švicarske Konfederacije:

Velikog Vojvodstva Luksemburg:

Za Europsku zajednicu:

PRILOG

ARBITRAŽA

1. Ako stranke u sporu ne odluče drukčije, postupak arbitraže vodi se u skladu s odredbama ovog Priloga.
 2. Arbitražni sud sastoji se od tri člana. Tužitelj i tuženik imenuju svaki po jednoga arbitra; dva tako imenovana arbitra dogovorno određuju trećega koji predsjedava sudom.

Ako predsjedatelj arbitražnoga suda nije imenovan u roku od dva mjeseca nakon imenovanja drugoga arbitra, na prvi zahtjev stranke u sporu, u roku daljnja dva mjeseca, arbitra imenuje predsjednik Međunarodnoga suda pravde.
 3. Ako jedna stranka u sporu ne imenuje člana suda u roku od dva mjeseca od primitka zahtjeva koji je utvrđen u članku 16. Konvencije, druga stranka može predmet dostaviti predsjedniku Međunarodnoga suda pravde koji u roku daljnja dva mjeseca imenuje predsjedatelja arbitražnoga suda. Čim je imenovan, predsjedatelj od stranke koja još nije imenovala arbitra zatražiti da to učini u roku od dva mjeseca. Nakon isteka toga roka, predmet predaje predsjedniku Međunarodnoga suda pravde koji u roku daljnja dva mjeseca obavlja to imenovanje.
 4. Ako je, u jednom od slučajeva koji se spominju u gornjem tekstu, Predsjednik Međunarodnoga suda pravde spriječen djelovati ili je državljanin jedne od stranaka u sporu, potpredsjednik Suda ili najviši član Suda koji nije spriječen i koji nije državljanin nijedne od stranaka u sporu imenuje predsjedatelja arbitražnoga suda ili arbitra.
 5. Ove se odredbe primjenjuju, *mutatis mutandis*, na popunjavanje mjesta koja su postala upražnjena.
 6. Arbitražni sud odluke donosi na osnovu pravila međunarodnoga prava i posebno na osnovu odredbi ove Konvencije.
 7. Odluke o postupku i o predmetu arbitražni sud donosi većinom glasova svojih članova; odsutnost ili suzdržanost jednoga od članova suda kojega su imenovale stranke ne sprečava Sud da donese odluku. U slučaju pariteta glasova, predsjedatelj glas je odlučujući. Svaka stranka snosi troškove arbitra kojega je imenovala, a ostale troškove dijele u jednakom omjeru. Za ostala pitanja arbitražni sud utvrđuje vlastiti poslovnik.
 8. U slučaju spora između ugovornih stranaka od kojih je samo jedna država članica Europske zajednice koja je i sama ugovorna stranka, druga stranka istodobno dostavlja svoj zahtjev toj državi članici i Zajednici, koje u roku od dva mjeseca nakon primitka zahtjeva zajedno obavješćuju tu stranku jesu li stranke u sporu država članica, Zajednica ili država članica i Zajednica zajedno. Ako takva obavijest nije dobivena u danom roku, za državu članicu i za Zajednicu se za potrebe primjene ovog Priloga smatra da su jedna te ista stranka u sporu. Isto je i kad država članica i Zajednica zajedno čine stranku u sporu.
-

PROTOKOL O POTPISIVANJU

Potpisujući Konvenciju za zaštitu Rajne, voditelji izaslanstva u ICPR-u suglasni su o sljedećim točkama.

1. Konvencija nema utjecaja na sljedeće:
 - (a) Konvenciju od 3. prosinca 1976. za zaštitu Rajne od onečišćenja kloridima;
 - (b) razmjenu pisama od 29. travnja/13. svibnja 1983. o gore spomenutoj Konvenciji, koja je razmjena stupila na snagu 5. srpnja 1985.;
 - (c) Deklaraciju od 11. prosinca 1986. voditelja izaslanstava Vlada stranaka Sporazuma od 29. travnja 1963. o Međunarodnoj komisiji za zaštitu Rajne od onečišćenja;
 - (d) Dopunski protokol od 25. rujna 1991. o Konvenciji od 3. prosinca 1976. za zaštitu Rajne od onečišćenja kloridima;
 - (e) Deklaraciju od 25. rujna 1991. voditelja izaslanstava Vlada stranaka Sporazuma od 29. travnja 1963. o Međunarodnoj komisiji za zaštitu Rajne od onečišćenja.
2. „Posljednja dostignuća” i „najbolje dostupne tehnike” istoznačni su izrazi te ih, poput izraza „najbolji postupci za zaštitu okoliša” treba shvaćati kako su definirani u Konvenciji od 17. ožujka 1992. o zaštiti i uporabi prekograničnih vodotokova i međunarodnih jezera (Prilozi I. i II.) i Konvenciji od 22. rujna 1992. za zaštitu morskoga okoliša sjeveroistočnoga Atlantika (Dodatak I.)
3. Komisija i dalje ima sjedište u Koblenzu.
4. U slučaju rješavanja sporova između država članica i Europske zajednice koji se ne tiču nijedne druge države primjenjuje se članak 219. Ugovora o osnivanju Europske zajednice.

Sastavljeno u Bernu 12. travnja 1999.

Za Vlade:

Savezne republike Njemačke:

Kraljevine Nizozemske:

Francuske republike:

Švicarske Konfederacije:

Velikog Vojvodstva Luksemburg:

Za Europsku zajednicu:
